

- Міністерство освіти і науки України
- **Національний університет «Чернігівська політехніка»**
- Навчально-науковий інститут електронних та інформаційних технологій
- Навчально-науковий інститут інженерії, виробництва та будівництва
- Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та адміністрування
- Навчально-науковий інститут природокористування та гуманітарних наук
- Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
- Рада молодих вчених НУ «Чернігівська політехніка»
- Ministry of Education and Science of Ukraine
- **Chernihiv Polytechnic National University**
- Educational-Scientific Institute of Electronic and Information Technologies
- Educational-Scientific Institute of Engineering, Manufacturing and Construction
- Educational-Scientific Institute of Business, Economics and Construction
- Educational-Scientific Institute of Environmental Management and Humanities
- Educational-Scientific Institute of Law and Social Technologies
- Council of Young Scientists of Chernihiv Polytechnic National University

Співфінансується
Європейським Союзом

**XVI Міжнародна науково-практична конференція
студентів, аспірантів і молодих вчених**

ЮНІСТЬ НАУКИ – 2026

22-23 квітня 2026 р.

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

XVI International Scientific-Practical Conference of students and young scientists

YOUTH SCIENCE – 2026

April 22-23, 2026

CONFERENCE PROCEEDINGS

Чернігів – 2026

Юність науки – 2026 : збірник тез доповідей XVI Міжнародної науково-Ю52 практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 22-23 квітня 2026 р.). – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2026. – 1311, [1] с.

ISBN 978-617-8584-06-01

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова організаційного комітету:

Приступа А.Л. – проректор з наукової роботи, к.т.н., доцент.

Заступник голови:

Попело О.В. – голова Ради молодих вчених, професор кафедри менеджменту та адміністрування, д.е.н., доцент.

Члени організаційного комітету:

Cristián Alfredo Wittig Grell – Architect and Urban Planner, Academician Member of The Academy of Urbanism (London, UK), International Senior Consultant Reconstruction of Destroyed Cities, International Advisory for Architectural and Urban Seismic Design, CEO Thought Group (Chile).

Пінчук А.О. – директор ННІ бізнесу, економіки та адміністрування, д.е.н., доцент.

Прибитько І.О. – директор ННІ інженерії, виробництва та будівництва, к.т.н., доцент.

Базилевич В.М. – директор ННІ електронних та інформаційних технологій, к.е.н., доцент.

Забаштанський М.М. – директор ННІ природокористування та гуманітарних наук, д.е.н., професор.

Нагорна Н.С. – декан факультету соціальних технологій, оздоровлення та реабілітації ННІ права та соціальних технологій, к.психол.н., доцент.

Селецький О.В. – декан юридичного факультету ННІ права та соціальних технологій, к.ю.н., доцент.

Литвиненко В.М. – завідувач кафедри публічного та приватного права, к.ю.н., доцент.

Максьом К.В. – завідувач кафедри соціальної роботи, к.психол.н., доцент.

Шакун Н.В. – завідувач кафедри філософії і суспільних наук, к.філос.н., доцент.

Киселиця С.В. – доцент кафедри філософії і суспільних наук, к.філос.н., доцент.

Колсватов О.О. – доцент кафедри філософії і суспільних наук, к.і.н., доцент.

Дерій Ж.В. – завідувач кафедри економіки, обліку і оподаткування, д.е.н., професор.

Сидоренко О.О. – доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування, к.е.н., доцент.

Дубина М.В. – завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, д.е.н., професор.

Литвин С.В. – завідувач кафедри іноземної філології, к.пед.н., доцент.

Лось О.В. – доцент кафедри іноземної філології, к.філол.н., доцент.

Кичко І.І. – професор кафедри управління персоналом та бізнес-технологій, д.е.н., професор.

Руденко О.М. – завідувач кафедри менеджменту та адміністрування, д.держ.упр., професор.

Іванова Н.В. – завідувач кафедри підприємництва і торгівлі, д.е.н., професор.

Роговий А.В. – завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи, д.е.н., професор.

Хоменко І.О. – завідувач кафедри маркетингу, PR-технологій та логістики, д.е.н., професор.

Савицька Н.Л. – д.е.н., професор, завідувач кафедри маркетингу, управління репутацією та клієнтським досвідом Державного біотехнологічного університету.

Перезовова І.В. – д.е.н., професор, завідувач кафедри підприємництва та маркетингу Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

Дорош М.С. – професор кафедри інформаційних технологій та програмної інженерії, д.т.н., професор.

Красножон О.В. – к.т.н., доцент кафедри інформаційних та комп'ютерних систем.

Ткач Ю.М. – завідувач кафедри кібербезпеки та математичного моделювання, д.пед.н., професор.

Денисов Ю.О. – завідувач кафедри електроніки, автоматики, робототехніки та мехатроніки, д.т.н., професор.

Буйний Р.О. – завідувач кафедри електричної інженерії та інформаційно-вимірювальних технологій, к.т.н., доцент.

Замай Ж.В. – доцент кафедри харчових технологій та екології, к.т.н., доцент.

Кудряшова К.М. – завідувач кафедри аграрних технологій та лісового господарства, к.е.н., доцент.

Венжега В.І. – завідувач кафедри автомобільного транспорту та галузевого машинобудування, к.т.н., доцент.

Заворотний С.М. – завідувач кафедри геодезії, картографії та землеустрою, к.т.н.

Пономаревська О.І. – доцент кафедри архітектури та дизайну, к.мист., доцент.

Завацький С.В. – доцент кафедри архітектури та дизайну, к.ф.-м.н., доцент.

Безбородько С.О. – директор стартап-центру «Перемога».

Співфінансується Європейським Союзом. Висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають позицію Європейського Союзу чи Європейської Комісії.

Європейський Союз та Європейська Комісія не несуть відповідальності за будь-яке використання цієї інформації. Проект WIN-WIN EDIH отримав фінансування в межах програми «Цифрова Європа» за грантовою угодою №101191647.

<i>Жаб'юк Д. О.</i> Методологічні засади аналізу сучасних суспільних трансформацій	581
<i>Заглядська Я. В.</i> Філософія як «компас» людського буття	582
<i>Карастан С. К.</i> Між нормою і відхиленням: тіньова економіка у структурі суспільного розвитку.....	584
<i>Карпенко А.</i> The role of leadership in the formation and development of society	586
<i>Кириченко П. О.</i> Динаміка методології наукового пізнання людиною світу	587
<i>Коваль В. С.</i> Августинівська лінійно-есхатологічна концепція історії в сучасній інтерпретації	588
<i>Красенко А. О.</i> Smart Grid у контексті сталого розвитку: етичні та світоглядні виклики сучасної енергетики	590
<i>Кубрак А. А.</i> Економіка бажання: трансформація свободи вибору в умовах консюмеризму в сучасному українському суспільстві.....	592
<i>Лосіна В. Д.</i> Людина в пошуках сенсу буття: екзистенціальний підхід	593
<i>Лосіна В. Д.</i> Філософія серця в українському бароко.....	595
<i>Михайленко В. В.</i> Насильство як соціально-філософська та морально-психологічна проблема.....	597
<i>Рудаковська П. Є.</i> Філософсько-антропологічне осмислення образу людини в поствоєнній Україні.....	599
<i>Рудаковська П. Є.</i> Естетика книжного слова в духовно-релігійному житті Київської Русі	600
<i>Трухан С. В.</i> Відповідальність як етичний регулятор комунікацій в сучасному світі.....	602
<i>Філінчук В. О.</i> Роль освіти у формиванні економічного світогляду в умовах трансформації українського суспільства.....	605
<i>Чабан Н. А., Петінова О. Б.</i> Біотехнологічне підприємництво як чинник інноваційного розвитку українського суспільства.....	607
<i>Шевантаєва З. В.</i> Філософія в житті сучасної людини: проблема, потреба чи необхідність?	609
<i>Шишкін М. Є.</i> Проблема цілісності суб'єкту штучного і природного інтелекту в контексті теорії еволюції.....	611

**ПІДСЕКЦІЯ: ФОРМУВАННЯ ДУХОВНО-ІДЕОЛОГІЧНИХ ЗАСАД СОЦІУМУ:
ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ**

SUBSECTION: FORMATION OF SPIRITUAL AND IDEOLOGICAL PRINCIPLES
OF SOCIETY: HISTORICAL CONTEXT

<i>Анікеєва Д. С.</i> Село Хотуничі в роки колективізації	613
<i>Атаманенко О. О., Колєватов О. О.</i> «Золоті» яблука Симиренка.....	614
<i>Бакун О. О.</i> Функціонування української мови як культурного та детермінуючого фактора в сучасному художньому та медійному дискурсах	616
<i>Бисикало А. О.</i> Архітектурні паралелі Чернігівщини: класицизм у пам'ятках Березнянської громади (на прикладі Домниці та Бігача).....	618
<i>Бовда А. В.</i> Українські друкарні XVI–XVII століття	620
<i>Бойко А. Д.</i> Українська мова як чинник національної стійкості в умовах війни	622
<i>Воскобой М. А.</i> Вплив інформаційного шуму на психічне здоров'я та соціальну активність молоді	623
<i>Головач А. С.</i> Гайдамацький рух на Правобережній Україні.....	626
<i>Гоцман К. П.</i> Інтернет-комунікація та її вплив на культуру мовлення	628
<i>Греченко О. О.</i> Сучасний спічрайтинг: мовні стратегії переконання	629
<i>Дудко І. В.</i> Волонтерство як аксіологічний фундамент свідомості української молоді в	

3. Саяпіна С., Данильченко В. Економічна освіта в Україні: становлення та сучасний стан. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2024. № 2(106). С. 177–186. DOI: [https://doi.org/10.31865/2077-1827.2\(106\)2024.315111](https://doi.org/10.31865/2077-1827.2(106)2024.315111)

4. Скидан М. І. Підвищення якості вищої освіти як основний напрям стратегічного розвитку закладів вищої освіти. *Бізнес Інформ*. 2023. № 9. С. 129–135. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-9-129-135>

5. Tsiatkovska A. The role of higher education in ukraine's recovery: peacebuilding and sustainable development strategies. *Освітня аналітика України*. 2024. № 6 (32). С. 126-140. URL: https://science.iea.gov.ua/wp-content/uploads/2025/03/10_Tsiatkovska_632_2024_126-140.pdf

---

УДК: 316.42:330.341.1

Чабан Н. А., Петінова О. Б.

здобувачка третього рівня вищої освіти

Науковий керівник: **Петінова О. Б.**, доктор філос. наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

БІОТЕХНОЛОГІЧНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ЧИННИК ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Сучасні трансформаційні процеси українського суспільства відбуваються в умовах глобальних технологічних зрушень, що визначають нові вектори соціально-економічного розвитку. Одним із ключових чинників цих змін постає біотехнологічне підприємництво, яке інтегрує наукові знання, інноваційні практики та економічну діяльність, формуючи нові моделі взаємодії між наукою, бізнесом і суспільством. У філософському вимірі біотехнологічне підприємництво виходить за межі суто економічного феномену і постає як складова ширших соціокультурних трансформацій. Воно відображає перехід від класичної моделі Homo Economicus, орієнтованої на раціональну максимізацію вигоди, до моделі Homo Creative, для якої визначальними стають інноваційність, креативність, міждисциплінарність та здатність до генерації нових знань. Така трансформація суб'єктності є відповіддю на виклики суспільства знань, у якому цінність набуває не лише ресурс, а й здатність до його переосмислення та інноваційного застосування.

Біотехнологічне підприємництво як специфічна форма інноваційної діяльності характеризується високим рівнем наукоємності, ризикованості та етичної відповідальності. Воно безпосередньо пов'язане з такими сферами, як медицина, фармацевтика, аграрний сектор, екологія, що зумовлює його значний вплив на якість життя суспільства. У цьому контексті біотехнологічні інновації стають не лише економічним ресурсом, але й важливим чинником соціального розвитку, сприяючи підвищенню рівня здоров'я, продовольчої безпеки та екологічної стійкості. Разом із тим розвиток біотехнологічного підприємництва актуалізує низку філософських проблем, пов'язаних із межами втручання людини у природні процеси, етикою наукових досліджень, біобезпекою та соціальною відповідальністю інновацій. У цьому сенсі воно функціонує не лише як економічний інструмент, але і як простір осмислення нових форм взаємодії людини, технології та природи.

Аналіз сучасних наукових підходів до проблем інноваційного розвитку та біотехнологічного підприємництва засвідчує їх виразний міждисциплінарний характер і тісний зв'язок із трансформаційними процесами у суспільстві. Так, у дослідженні Д. Аудретча та М. Беліцького акцентується увага на ролі інвестицій у науково-дослідну діяльність та ефекті «переливу знань» як ключових чинників підвищення продуктивності підприємств. Автори доводять, що поєднання внутрішніх інноваційних ресурсів із

зовнішніми знаннями формує нові можливості для економічного зростання, що є особливо важливим у контексті становлення економіки знань та розвитку високотехнологічних галузей [1]. Водночас М. Богерс, Г. Чесбро та К. Моедас розглядають інноваційні процеси крізь призму концепції відкритих інновацій, підкреслюючи зростаюче значення мережевої взаємодії, міжсекторної співпраці та відкритості знання. У їхньому підході інновації постають як результат кооперації між різними акторами — бізнесом, наукою, державою та громадянським суспільством, що відповідає сучасним тенденціям розвитку біотехнологічного підприємництва, орієнтованого на інтеграцію знань і ресурсів [2].

Суттєвий внесок у розуміння інституційного виміру інноваційної політики здійснили І. Ванценбюк, Й. Весселінг, К. Френкен, М. Хеккерт та М. Вебер, які запропонували концепцію місійно орієнтованої інноваційної політики. У їхньому дослідженні інновації розглядаються як відповідь на складні суспільні виклики, що характеризуються невизначеністю, комплексністю та суперечливістю. Такий підхід дозволяє осмислити біотехнологічне підприємництво не лише як економічну діяльність, а як інструмент вирішення глобальних проблем у сферах охорони здоров'я, екології та безпеки [4]. Етичний та соціальний вимір інноваційного розвитку розкривається у праці Х. Зварта, Л. Ландевеерд та Ар'єн ван Рооя, де аналізується перехід від підходу ELSA до концепції відповідальних досліджень та інновацій (RRI). Автори наголошують на необхідності врахування соціально-економічних наслідків науково-технологічного розвитку, що особливо актуально для біотехнологій, які безпосередньо впливають на життя людини та природне середовище [5].

Узагальнюючи макрорівневий контекст розвитку біотехнологій, аналітичні матеріали Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD) розкривають концепцію біоекономіки як одного з ключових напрямів майбутнього економічного зростання. У цих дослідженнях підкреслюється роль державної політики, інвестицій у науку, розвитку людського капіталу та регуляторного середовища у формуванні інноваційних екосистем, що сприяють становленню біотехнологічного підприємництва [3]. Таким чином, сучасний науковий дискурс демонструє поступовий перехід від лінійних моделей інновацій до складних мережевих і соціально орієнтованих підходів, у межах яких біотехнологічне підприємництво постає як важливий чинник соціально-економічного розвитку, що поєднує економічну ефективність, наукову креативність та етичну відповідальність.

Для українського суспільства, яке перебуває у стані глибоких соціально-економічних трансформацій, біотехнологічне підприємництво може виступати важливим драйвером інноваційного розвитку. Його потенціал полягає у стимулюванні науково-дослідної діяльності, розвитку стартап-культури, інтеграції у глобальні інноваційні мережі та підвищенні конкурентоспроможності національної економіки. Водночас ефективність цього процесу значною мірою залежить від рівня інституційної підтримки, розвитку освітньо-наукового середовища та формування культури інноваційного мислення. У цьому контексті особливого значення набуває формування нової освітньої та світоглядної парадигми, орієнтованої на розвиток креативності, підприємницьких компетентностей та міждисциплінарного мислення. Освіта виступає ключовим механізмом становлення суб'єкта інноваційної діяльності, здатного не лише адаптуватися до змін, але й активно їх продукувати. Таким чином, біотехнологічне підприємництво в умовах сучасних суспільних трансформацій постає як багатовимірний феномен, що поєднує економічні, соціальні, культурні та етичні аспекти. Його розвиток сприяє не лише інноваційному зростанню, але й формуванню нової моделі суб'єктності, яка визначає подальші траєкторії розвитку суспільства.

Висновки. Біотехнологічне підприємництво є важливим чинником інноваційного розвитку українського суспільства, що відображає глибинні трансформації у структурі соціально-економічних відносин та уявленнях про роль людини в економіці. Перехід від моделі Homo Economicus до Homo Creative засвідчує зміну ціннісних орієнтирів сучасного розвитку, у якому ключове значення набувають знання, креативність та відповідальність.

Подальші дослідження мають бути спрямовані на осмислення етичних, соціальних і філософських аспектів розвитку біотехнологій у контексті глобальних і національних викликів.

Список використаних джерел

1. Audretsch D. B., Belitski M. The role of R&D and knowledge spillovers in innovation and productivity. *European Economic Review*. 2020. Vol. 123. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.euroecorev.2020.103391>
2. Bogers M., Chesbrough H., Moedas C. Open innovation: Research, practices, and policies. *California Management Review*. 2018. Vol. 60(2), P. 5–16. DOI: 10.1177/0008125617745086
3. OECD. The Bioeconomy to 2030: Designing a policy agenda. *OECD Publishing*. (оновлені аналітичні матеріали активно цитуються у 2020-х). DOI: <https://doi.org/10.1787/9789264056886-en>
4. Wanzenböck I., Wesseling J. H., Frenken K., Hekkert M. P., Weber K. M. A framework for mission-oriented innovation policy: Alternative pathways through the problem–solution space. *Science and Public Policy*. 2020. Vol. 47, No. 4. P. 474–489. DOI: <https://doi.org/10.1093/scipol/scaa027>
5. Zwart H., Landeweerd L., van Rooij, A. Adapt or perish? Assessing the recent shift in the European research funding arena from ‘ELSA’ to ‘RRI’. *Life Sci Soc Policy*. Vol.10, 11 (2014). <https://doi.org/10.1186/s40504-014-0011-x>

УДК 101

Шевантаєва З. В.,

здобувачка вищої освіти гр. КЮ-241

Науковий керівник: **Киселиця С. В.**, к. філос. н., доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка»

(м. Чернігів, Україна)

ФІЛОСОФІЯ В ЖИТТІ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ: ПРОБЛЕМА, ПОТРЕБА ЧИ НЕОБХІДНІСТЬ?

Філософія – це одна з найдавніших форм людського пізнання, що виникла як прагнення зрозуміти світ у його цілісності, осмислити природу людини та її місце в реальності. Вона не обмежується лише системою теоретичних знань – філософія є способом мислення, стилем світосприйняття і навіть духовним орієнтиром для суспільства. Упродовж історії людства вона виконувала роль інтелектуального компаса, що допомагав людям знайти відповіді на найважливіші питання: хто ми, для чого існуємо, що є добром і злом, справедливістю й істинністю. У сучасному світі, де панують технології, швидкоплинність інформації й глибокі соціальні трансформації, значення філософії набуває особливої ваги. Вона стає не лише засобом інтелектуального розвитку, а й необхідним механізмом збереження духовної рівноваги, моральних орієнтирів і цілісності особистості.

Філософія формує узагальнену систему поглядів на світ, місце людини в ньому, сенс людського життя і цінності, на які спирається суспільство. Як зазначає О. Мартиновський, філософія «відіграє ключову роль у консолідації суспільної свідомості, адже вона формує здатність мислити системно, бачити зв'язки між природою, суспільством і особистістю» [1]. Філософське мислення допомагає людині не загубитися в потоці інформації та знайти свій власний погляд на життя. Воно вчить не просто сприймати світ, а й осмислювати його, тобто ставити запитання «чому?» і «для чого?». Саме через світоглядну функцію філософія формує основу для інших наук, культури, релігії й політики.

У сучасну епоху глобальних викликів – воєн, соціальних криз, інформаційної агресії – філософія виконує аксіологічну функцію, тобто формує систему цінностей, необхідних для духовного розвитку людини та стабільності суспільства. Сучасне суспільство переживає «ціннісну дезорієнтацію», коли матеріальні цілі часто домінують над духовними [2]. У цій ситуації філософія стає засобом відновлення морального балансу, адже вона повертає

Наукове видання

**XVI Міжнародна науково-практична конференція
студентів, аспірантів і молодих вчених**

ЮНІСТЬ НАУКИ – 2026

22-23 квітня 2026 р.

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

XVI International Scientific-Practical Conference of students and young scientists

YOUTH SCIENCE – 2026

April 22-23, 2026

CONFERENCE PROCEEDINGS

Формат 60×84/16.

Ум. друк. арк. – 70,7. Зам. № _____

Редакційно-видавничий відділ Національного університету «Чернігівська політехніка»
14035, Україна, м. Чернігів, вул. Шевченка, 95.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 7128 від 18.08.2020 р.